

Amb Trump o sense: el dilema del Partit Republicà

Deixa un partit dividit entre els que volen seguir-li fidels i els que volen reconduir el rumb | La creença en QAnon és un bon termòmetre per mesurar el suport real que té | La creació d'un tercer partit és pràcticament impossible

Donald Trump, en un míting electoral a Charlotte. | GPA Photo Archive.

Les darreres setmanes de la presidència de Donald Trump seran recordades com una de les transicions més delicades i controvertides de la història dels Estats Units. Els fets que es produïren al Capitoli el dia de Reis, que van ser qualificats com a "insurrecció fallida" per Mitch McConnell, el líder republicà al Senat, van deixar el món en xoc.

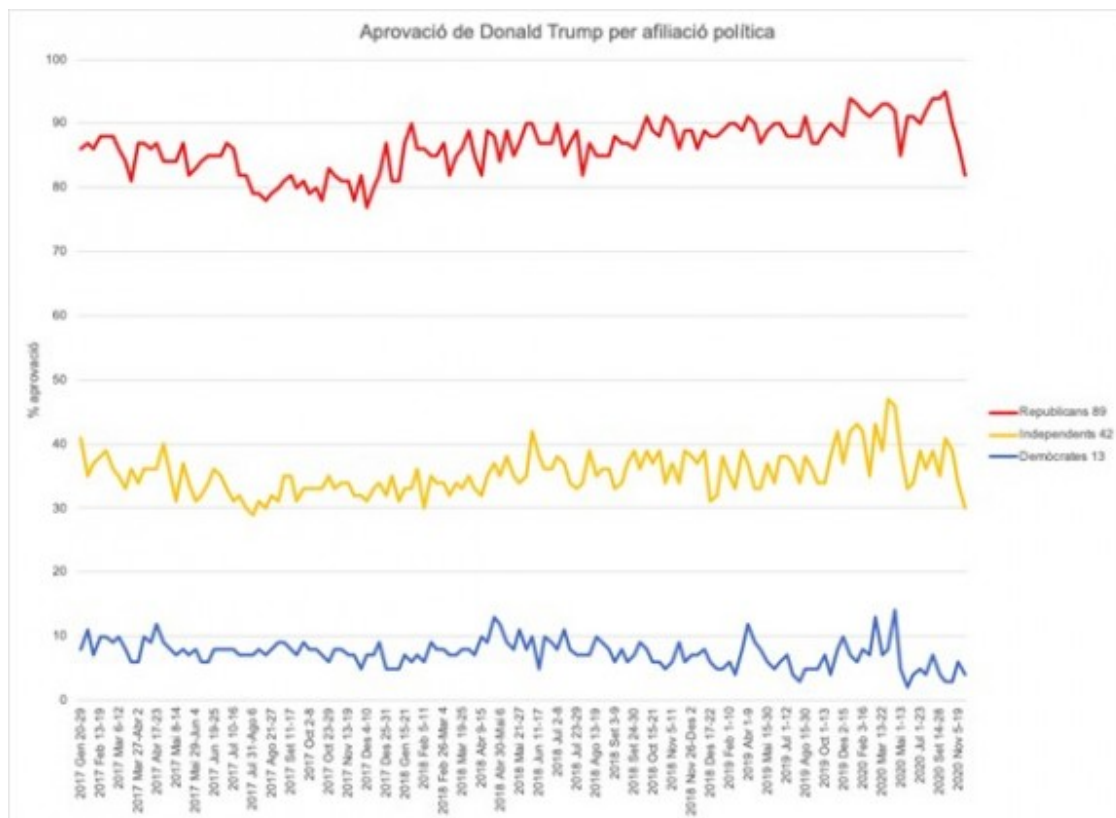
La **irrupció violenta** a l'edifici on es reuneix la branca legislativa del govern nord-americà va ser precedida per una manifestació pro-Trump, amb lemes com 'Salvem Amèrica' ('Save America') o 'Marxa per Trump' ('March for Trump'), en la qual van fer parlaments, entre d'altres, el mateix Trump, Rudy Giuliani (el seu advocat) i membres de la família del president. El fill gran del president, Donald Trump Jr., va afirmar: "Aquesta trobada els hauria d'enviar un missatge: aquest ja no és el seu Partit Republicà, aquest és el Partit Republicà de Donald Trump, el Partit Republicà que posarà Amèrica per davant de tot".

Fins a quin punt és certa, aquesta afirmació? Tot seguit ens proposem de donar algunes claus per respondre a aquesta pregunta, tenint en compte, tanmateix, que qualsevol anàlisi que puguem fer ara és, evidentment, provisional.

Aquest article parteix de la **hipòtesi que Trump deixa un partit no transformat del tot, sinó dividit entre els que volen seguir fidels al president sortint i els que volen reconduir el partit** i allunyar-lo dels mons antisistema i d'extrema dreta que han crescut (i molt) durant els darrers quatre anys. A continuació valorarem si aquesta hipòtesi se sustenta amb dades. En primer lloc, analitzem el nivell d'aprovació de Donald Trump al llarg del seu mandat i el suport que ha tingut i segueix tenint entre els votants republicans. En segon lloc, explorem la radicalització (o no) dels membres i simpatitzants del Partit Republicà en aspectes clau del *trumpisme* com la creença en teories de la conspiració o la posició respecte la immigració. I en tercer lloc, ens fixarem en els oficials del partit, els republicans amb càrrec polític (o aspirants a tenir-lo), per determinar el suport que van donar al president al llarg dels darrers quatre anys llargs, incloent-hi els mesos posteriors a la derrota electoral del novembre del 2020.

Comencem per l'opinió pública republicana. Un dels indicadors que serveixen per analitzar més simplement fins a quin punt Trump va gaudir del suport del votant republicà és el nivell d'aprovació del president entre els votants del seu partit. La Figura 1 mostra que **l'aprovació del president no va baixar del 80% entre els republicans des del desembre del 2017**. Trump va assolir el pic de popularitat entre els votants del seu partit l'octubre del 2020, poc abans de les eleccions que va perdre contra Joe Biden, i des de llavors el nivell d'aprovació ha baixat significativament, fins a un 82% d'aprovació entre els votants republicans, un 30% entre els independents i un 6% entre els demòcrates la primera quinzena de gener del 2021, segons Gallup.

Gràfic 1: aprovació de Donald Trump per afiliació política. Autor: Elisabet Vives. Font: Gallup (<https://news.gallup.com/poll/203198/presidential-approval-ratings-donald-trump.aspx>).

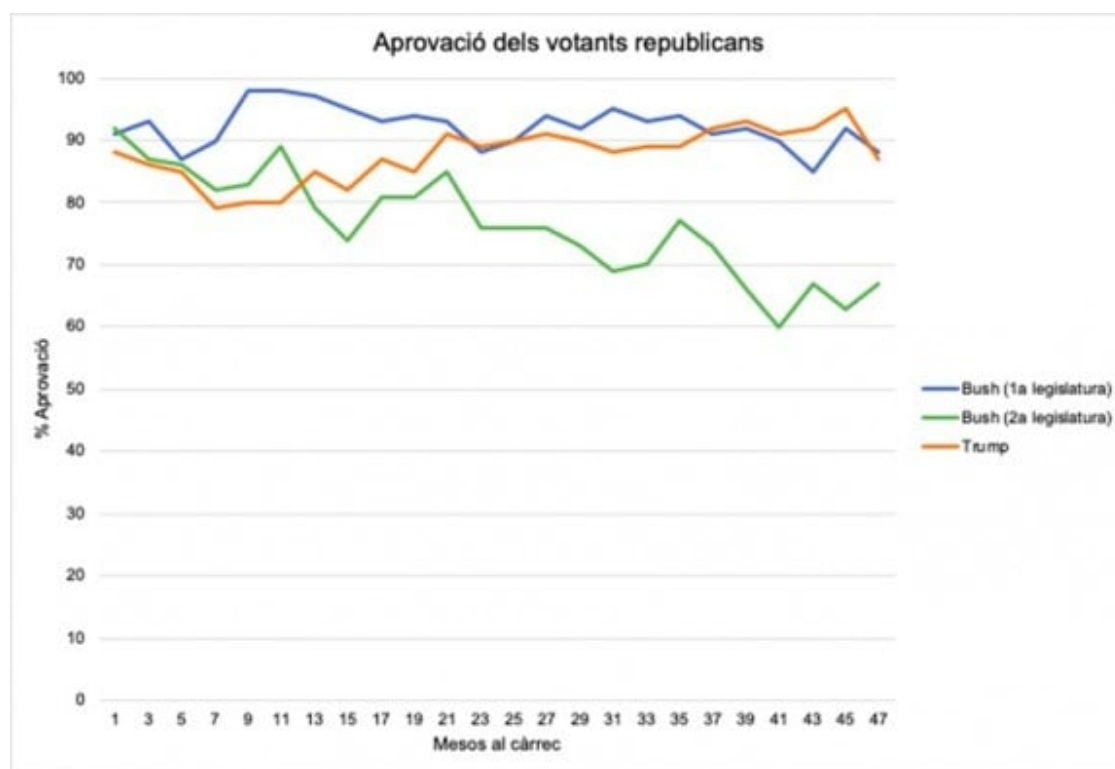
La davallada de la popularitat del ja ex-president dels Estats Units en les darreres setmanes es pot explicar en part per la derrota electoral en si i, sobretot, per **la gestió de la derrota**. La negativa a acceptar els resultats i els clams de frau electoral van culminar en l'assalt al Congrés del 6 de gener, un assalt que no ha estat encara condemnat per Trump i que va portar la Cambra de Representants a iniciar un nou 'impeachment', convertint així Trump en el primer president de la història 'impeached' dues vegades.

S'ha de dir, però, que **d'altres enquestes no registraven aquesta caiguda**. Per exemple, una enquesta feta per NBC News publicada el 17 de gener, situava l'aprovació del president entre els republicans en un 89% abans de les eleccions i un 87% la primera quinzena de gener, és a dir, pràcticament igual.

Aquesta diversitat de resultats reflecteix un dels trets definitoris del fenomen Trump: la **incapacitat dels enquestadors d'estimar amb precisió el suport real que la població americana dona a Trump**. Ja va passar a les eleccions del 2016 i, tot i que en menor mesura, va tornar a passar a les eleccions del 2020. Per tant, les dades s'han de mirar amb cautela i observar juntament amb d'altres indicadors.

Per exemple, és interessant de **comparar els nivells d'aprovació de Trump amb els d'un predecessor del mateix partit, George W. Bush**, que va ser president entre el 2001 i el 2009 i, per tant, durant dues legislatures seguides (Figura 2). És important de recordar que la primera meitat de la primera legislatura de Bush va estar directament marcada pels atemptats de l'11 de

setembre del 2001 a Nova York i Washington. L'aprovació de Bush els darrers mesos del 2001 va fregar el 100% entre els votants republicans i va oscil·lar entre el 78% i el 84% entre els demòcrates. Aquest és un fet totalment excepcional, que es va deixar sentir durant tots els quatre anys de legislatura.

Gràfic 2: aprovació per part dels votants republicans de George W. Bush 1, George W. Bush 2 i Trump. Autor: Elisabet Vives. Font: Gallup (<https://news.gallup.com/poll/116500/presidential-approval-ratings-george-bush.aspx>)

Tot i així, és significatiu que els nivells d'aprovació de Trump i Bush entre els republicans a partir, més o menys, de l'equador dels seus respectius mandats (la primera legislatura, en el cas de Bush), sigui similar. Recordem que va ser llavors quan els Estats Units van envair l'Iraq (una acció que comptava amb el suport amplíssim dels votants republicans). **Trump, sense guerra, va aconseguir mantenir nivells d'aprovació del voltant del 90% o superior**, cosa que demostra la força de la seva figura dins del partit.

Això es fa encara més evident si comparem els números de Trump amb els de Bush en la seva segona legislatura. La popularitat de Bush va anar caient des del gener del 2005 entre els votants republicans, tendència que es va accelerar el darrer any de mandat, en bona part a causa de l'esclat de la crisi financera del 2007-2008. Trump també va haver d'afrontar una **greu crisi, en aquest cas sanitària**, en el darrer any de mandat, però sembla que **això no va impactar pas el seu nivell d'aprovació**, que de fet va estar per sobre del 90% entre el juny i el novembre del 2020.

«Trump ha estat un president molt ben valorat pels seus votants durant els quatre anys que ha estat al poder, generant pràcticament unanimitat entre els republicans»

Aquesta comparació ens indica que Trump ha estat un president molt ben valorat pels seus votants durant els quatre anys que ha estat al poder, generant pràcticament unanimitat entre els republicans. Hem vist, però, que **des que va perdre les eleccions al novembre, possiblement va perdre també simpaties dins (i fora) del seu partit**, i la caiguda sembla haver-se accelerat arran dels disturbis al Capitoli de principis de gener, en detriment de l'hegemonia de la seva figura dins del partit.

Les dades, però, són poc clares. D'una banda, el 52% dels republicans considera que Trump va tenir molta o alguna responsabilitat en els fets violents al Capitoli, mentre que el 44% dels republicans consideren que el president ha tingut una conducta bona o excel·lent des del dia de les eleccions. Això podria voler dir dues coses: o bé **molts republicans consideren que Trump va actuar bé quan va esperonar els manifestants** i quan no en va condemnar les accions violentes, o bé el partit està dividit en dos. Hem cercat alguna dada més que ens pugui aportar claredat en la qüestió i tot sembla indicar que, per difícil de creure que sigui, la primera hipòtesi podria ser certa: NBC va preguntar als enquestats l'impacte que les accions de Trump havien tingut en el seu suport al president. D'entre els seguidors de Trump, un 66% va respondre que no havien tingut cap impacte, un 28% (gairebé un terç) va dir que havien reforçat la seva posició (és a dir, que els havien fet encara més *trumpistes*) i només un 5% van respondre que es penedien del seu vot.

A hores d'ara, Trump segueix sent, de llarg, el **candidat preferit dels votants republicans per a les properes eleccions**. L'últim cap de setmana de febrer d'enguany, la Unió Conservadora Americana va celebrar la Conferència d'Acció Política Conservadora (sigles en anglès: CPAC). Aquesta convenció va reunir grups republicans a Florida i va tenir com a atracció principal la primera gran aparició pública de Donald Trump des que va deixar la presidència. El discurs de l'ex-president va ser l'habitual: va afirmar un cop més que va guanyar les eleccions del novembre, va enarborar novament la bandera del mur amb Mèxic i va assenyalar amb noms i cognoms aquells membres del Partit Republicà que l'han qüestionat darrerament. Enquestes fetes durant l'esdeveniment van reafirmar la popularitat tant de la seva figura com del seu discurs. El 68% dels assistents van dir que volien que Trump es tornés a presentar el 2024. En una simulació de les primàries republicanes (que no es produiran fins d'aquí tres anys), Trump va ser la persona més votada per ser el candidat republicà el 2024, amb més de 30 punts d'avantatge sobre la segona opció. I la dada més punyent: el 95% dels assistents a la Conferència van declarar que volien que el Partit Republicà seguís defensant l'agenda política del *trumpisme*. Tot i que el grup de gent que assisteix habitualment a aquesta Conferència no és del tot representatiu del votant republicà mitjà, aquests resultats indiquen que l'empremta de Trump dins del món conservador és profunda.

Passem ara a analitzar l'opinió pública americana, fixant-nos en un dels fenòmens més característics dels darrers temps: l'auge de les teories de la conspiració. Les **notícies falses** (*fake news*) i l'**agitació a les xarxes socials i fòrums d'internet** han estat una constant des que Trump va arribar al poder, i hi ha hagut certes teories de la conspiració que han agafat una força especial entre els seus seguidors. La més coneguda actualment és, probablement, QAnon, molts partidaris de la qual van participar en la insurrecció fallida per aturar el Congrés el 6 de gener.

«Un 56% dels republicans diuen que la teoria QAnon és majoritàriament o parcialment certa; tan sols el 13% la rebutgen totalment»

QAnon és una teoria de la conspiració que afirma que Donald Trump lidera una guerra silenciosa contra elits americanes (incloent-hi polítics, empresaris i periodistes) que veneren Satanàs i duen a terme pràctiques pedòfiles. Aquesta teoria, tot i ser tan irreal com sona, ha anat guanyant més i més partidaris o creients, els quals tenen a **Donald Trump com un heroi que lluita en solitari contra el mal** que hi ha infiltrat en el sistema americà. Per tant, podem assumir amb força seguretat que tots aquells americans que es creuen aquesta teoria, són lleials partidaris de Trump. Les dades no deixen de ser sorprenents. Un estudi fet per Daily Kos/Civiqs el setembre del 2020 indicava que un 56% dels republicans diuen que la teoria QAnon és majoritàriament o parcialment certa. Tan sols el 13% dels republicans diuen que la teoria no és certa en absolut (per un 72% dels demòcrates). I encara més: el percentatge de republicans que creuen que la teoria és majoritàriament o parcialment veritat va incrementar-se un 10% entre el 2019 i el 2020. La culminació de l'auge de la teoria el trobem segurament en l'elecció a la Cambra de Representants de Marjorie Taylor Greene, una congressista de Geòrgia, que s'ha declarat obertament seguidora de QAnon.

Com dèiem, la creença en QAnon és un bon termòmetre per mesurar el suport real que Trump té dins el Partit Republicà. Tot i que Trump no ha dit públicament que dóna suport a la teoria, sí que ha fet afirmacions com ara: "Són gent que estima el nostre país", o bé ha asseverat: "Els agrado molt, cosa que agraeixo". Així, un 56% dels republicans el veuen com una mena de salvador contra el malèfic *establishment*, en la línia del **discurs anti-sistema que l'ex-president ha cultivat des de la seva primera campanya electoral**. Aquest podria ser un dels llegats que deixi la presidència de Donald Trump i el que podria seguir erosionant la cohesió social als Estats Units, on sembla haver-hi una divisió no només ideològica, sinó també epistemològica.

Donald Trump, en una roda de premsa a la Casa Blanca per informar sobre la situació de la CoViD-19, el 20 de març de 2020. Foto: GPA Photo Archive.

L'acceptació o negació dels resultats electorals és una altra manifestació d'aquest abisme que s'està obrint en la societat americana. De fet, va ser el rebuig dels resultats electorals el que va instigar els manifestants a assaltar el Congrés mentre s'estava celebrant un ple per confirmar el nomenament de Biden. I és que encara ara (les dades són del 15 de gener) el 66% dels votants republicans consideren que Trump segur o probablement va guanyar les eleccions del novembre del 2020.

Un altre indicador que ens pot ajudar a determinar l'impacte de Trump en la configuració del Partit Republicà i el que el futur depara pel partit és **l'actitud envers la immigració dels votants republicans**. Tothom recorda que la construcció del mur amb Mèxic i l'enduriment de les polítiques d'immigració, especialment contra els immigrants il·legals, han estat alguns dels reclams principals del projecte *trumpista*. Fins a quin punt s'han extremat les opinions dels republicans en aquesta qüestió, en la línia de Trump? Doncs gens, al contrari. Segons dades de Pew Research del 2019, entre el 2016 i el 2019 el percentatge de republicans que afirmen que **els nous països enforteixen la societat nord-americana** ha augmentat en 9 punts, del 22 al 31%. Tot i que no són una majoria, podem afirmar que un nombre creixent de republicans no comparteix totalment el discurs xenofòbic característic del *trumpisme*. És més o menys el mateix percentatge de republicans (un 28%) que considera que als EUA els blancs gaudeixen de privilegis de raça, una altra de les posicions (considerada d'esquerra) que el moviment MAGA ('*Make America Great Again*') ha combatut amb força els darrers anys. Com dèiem, no arriben a un terç de la massa del partit, però no són un grup menyspreable i, sense ells, el Partit Republicà podria perdre quotes de poder molt significatives.

Finalment, ens proposem analitzar el pes i impacte de Trump en l'elit del seu partit, és a dir,

entre els representants republicans a la Cambra i al Senat. El primer punt que és interessant d'analitzar són **els resultats dels candidats de Trump**, és a dir, aquelles persones del Partit Republicà que es van presentar a un procés de primàries i van rebre el suport del president.

Abans de res, cal tenir en compte que no ens consta que **cap candidat republicà a les primàries es mostrés clarament en contra de les polítiques o la figura de Trump**, encara que alguns ex-alts càrrecs del Partit Republicà, s'hi han oposat públicament. Fivethirtheight.com va calcular que, fins l'agost del 2020, Trump havia donat suport a 111 candidats a les primàries republicanes, i tan sols tres no van ser nominats candidats del Partit Republicà.

Les històries dels tres perdedors varien una mica. A les primàries de l'11è. districte de Carolina del Nord, Madison Cawthorn es va enfrontar a Lynda Bennet (la candidata de Trump) que a la primera volta va perdre per una diferència del 2,3% i a la segona volta va perdre per un marge del 31% dels vots. Al 3r. districte de Colorado, el congressista Scott Tipton (candidat de Trump) va perdre les primàries contra Lauren Boebert. Tanmateix, Lauren Boebert al·legava que ella sí que és una conservadora de veritat i que podria ajudar a tirar endavant les polítiques de Trump. Al 5è. districte de Virgínia, el congressista Denver Riggleman (el candidat de Trump) va perdre les primàries contra Bob Good, que deia que Riggleman havia traït els conservadors del 5è. districte de Virgínia perquè havia oficiat un casament d'una parella homosexual o per no ser prou conservador amb temes relacionats amb la immigració. Finalment, un congressista de Kentucky, Thomas Massie, va guanyar les primàries al seu districte tot i que Trump hagués dit que era "un desastre per a Amèrica" en un tuit.

[noticiadiariambautor]93/91[/noticiadiariambautor]

D'entre els 108 candidats que van rebre el suport de Trump i van guanyar, n'hi ha d'especialment significatius per entendre el poder de Trump dins del partit. Vegem per exemple la batalla per la candidatura a l'escó del Senat per l'Estat d'Alabama, que enfrontà Tommy Tuberville, exentrenador d'un equip universitari de futbol americà, contra Jeff Sessions, ex-senador per Alabama i ex Fiscal General de Trump fins que va dimitir el 2017 per la investigació de les ingerències russes a les eleccions del 2016. A la primera volta de les primàries, Tuberville va guanyar per tan sols l'1,8% dels vots. Tan bon punt es van saber els resultats de la primera volta, Trump va fer el següent tuit referint-se a Sessions: "Això és el que passa quan algú que lleialment és designat com a fiscal general dels Estats Units, després no és prou intel·ligent o no té prou coratge d'afrontar i acabar amb la farsa de la caça de bruixes russa. Es recusa a ell mateix el PRIMER DIA al càrrec, i l'Estafa Mueller comença!"

Aquest clar posicionament de Trump en contra de Sessions, que irònicament es presentava com el candidat que defensaria millor el programa polític de Trump, va permetre que Tuberville guanyés la segona volta de les eleccions amb una diferència del 20% dels vots. Així doncs, tret de poques excepcions, **les apostes de Trump per candidats a les primàries han permès la solidificació del trumpisme** entre les files dels càrrecs electes republicans.

Les eleccions del 3 de novembre del 2020 es van allargar no només per a la presidència, sinó també pel Senat. En aquest cas, el cicle electoral es va allargar fins al 5 de gener del 2021, quan els habitants de Geòrgia van haver de decidir els dos senadors del seu Estat, després que a les eleccions generals cap candidat no obtingués més del 50% dels vots. Aquesta batalla electoral va esdevenir essencial: si els demòcrates aconseguien guanyar ambdós escons, passarien a controlar el Senat. Si no, el Senat seguiria en mans republicanes, cosa que dificultaria enormement el mandat de Biden.

La segona volta de les eleccions per escollir els senadors per Geòrgia van estar marcades, d'una banda, per la derrota electoral dels republicans a la presidència i, de l'altra, per les al·legacions de frau electoral de Trump. És per això que és interessant d'analitzar l'estratègia dels candidats republicans, David Perdue i Kelly Loeffler (senadors en aquell moment). Lluny de distanciar-se de Trump, van basar la seva estratègia electoral en l'efecte Trump i en la polarització del discurs

(qualificant els candidats demòcrates de "socialistes", paraula amb connotacions molt negatives als EUA), demostrant així que consideraven el president en funcions i les seves tàctiques discursives com la millor arma per mantenir-se en el càrrec. Sens dubte, l'objectiu dels ja ex-senadors era atreure els votants més conservadors i més fidels de Trump. Ara bé, sembla que el missatge de denigració dels demòcrates i lleialtat absoluta a un Trump que no acceptava els resultats de les presidencials i que fomentava la desconfiança en el sistema electoral **no va quallar en les zones republicanes més moderades**.

Finalment, com hem explicat més amunt, Donald Trump, entre moltes altres coses, passarà a la història per haver estat el primer president dels Estats Units en haver estat *impeached* per la Cambra de Representants dues vegades. Tot i que el resultat de tots dos processos va ser el mateix (Trump va ser exonerat pel Congrés en totes dues ocasions), les diferències entre el primer i el segon *impeachment* són significatives poden donar claus per endevinar cap on va el Partit Republicà.

En el primer *impeachment* (desembre del 2019), els demòcrates acusaven el president d'abús de poder, perquè consideraven (consideren) que Trump va intentar fer servir el poder de la presidència dels EUA per fer xantatge a Ucraïna i aconseguir informació que desacredités adversaris polítics del Partit Demòcrata (com Joe Biden). També se'l va acusar d'obstrucció del Congrés perquè va posar pegues a la investigació que el Congrés estava fent per fonamentar la primera acusació. La unitat republicana contra les acusacions al president va ser rotunda i va permetre l'absolució de Trump. A la votació dels articles d'*impeachment* a la Cambra de Representants, tots els congressistes republicans (i dos demòcrates) van votar-hi en contra; només el congressista Justin Amash (Independent-Michigan), que va deixar el Partit Republicà el juliol de 2019, hi va votar a favor. La unitat al voltant de la figura del president era tan notable que des de la bancada republicana es va qualificar el procés d'escàndol, de procés ridícul o de declaració de guerra. Un congressista de Geòrgia fins i tot va arribar a dir que Ponç Pilat havia concedit més drets a Jesús que els demòcrates a Trump. Pel que fa al Partit Republicà al Senat, tan sols Mitt Romney (Utah) va votar a favor de l'*impeachment*. D'altres senadors molt crítics amb Trump (Amar Alexander de Tennessee, Lisa Murkowski d'Alaska i Susan Collins de Maine) van seguir la línia del partit. El procés va concloure aquí i, si tornem un moment a la Figura 1, veurem que durant les setmanes següents, **el nivell d'aprovació de Trump va augmentar no només entre els republicans, sinó també entre els independents i els demòcrates** (per aquests últims, es va duplicar, del 4 al 8%). Per tant, el president va sortir-ne reforçat.

«Alguns membres del Partit Republicà van quedar esgarriats en veure la violència del grup que va assaltar el Capitoli i la connivència de Trump»

El segon *impeachment*, però, està sent tota una altra cosa. L'assalt al Congrés dels Estats Units va motivar els demòcrates a presentar un altre *impeachment* per incitació a la violència contra el govern dels EUA i, aquest cop sí, **la unitat republicana entorn de la figura de Trump va començar a trontollar**. Deu congressistes hi van votar a favor, entre els quals Liz Cheney, la número 3 del Partit Republicà a la Cambra de representants. **Per què s'ha trencat la unitat republicana?** Una de les raons podria ser el canvi d'opinió dels votants dels districtes electorals d'aquests congressistes i la moderació ideològica d'alguns membres del partit, que van quedar esgarriats en veure la violència del grup que va assaltar el Capitoli i la connivència de Trump. I és que cal tenir en compte que en alguns d'aquests districtes, el president Biden hi va guanyar o hi va perdre per poc marge.

Però el que podria haver estat el primer gran terratrèmol de l'era post-Trump dins del Partit Republicà, va quedar en poc més que **un petit sotrac**. Finalment, en la votació que havia de declarar culpable Donald Trump, només set republicans van votar a favor de condemnar-lo i, per tant, no es va assolir la majoria necessària de dos terços (67 senadors). Des de llavors, **els set senadors que van trencar files amb la resta de companys republicans han estat sotmesos a tot tipus de pressions i crítiques** per part de diversos sectors conservadors. Per exemple, la branca del Partit Republicà de Louisiana va emetre un comunicat condemnant enèrgicament el vot (a favor de la condemna de Trump) d'un dels seus senadors, Bill Cassidy. A Michael Whatley, de Carolina del Nord, li va passar una cosa molt similar. I ni tan sols els que van votar per exonerar l'ex-president, però s'hi han mostrat crítics en els darrers mesos, van escapar-se de l'allau d'atacs i acusacions de deslleialtat. Aquests exemples mostren que en els propers mesos (i potser anys) serà molt difícil i costós políticament desafiar el *trumpisme* des de dins del partit.

Donald Trump, intervenint a la Conferència d'Acció Política Conservadora d'enguany. Foto: Gage Skidmore/Flickr.

I des de fora, és inviable. Com han reconegut molts republicans i ex-republicans (sobretot polítics de rang mig i assessors) crítics amb el *trumpisme*, **la creació d'un tercer partit és pràcticament impossible a causa del sistema polític americà**, malgrat que la idea està agafant força en l'opinió pública americana. L'alternativa més viable, ara com ara, és la creació d'un moviment intern, arrelat a la base (és a dir, als votants), que pugui arrossegar el partit cap al centre. Però de moment, més enllà de l'oposició a Trump, **hi ha ben poca cosa que uneixi els grupuscles republicans anti-trumpistes** que han sorgit els darrers mesos. I sense un programa clar, és molt difícil generar prou entusiasme per engrescar i arrossegar els votants republicans.

A hores d'ara, quan Trump ja fa més de dos mesos que no és president dels Estats Units, es fa difícil saber amb certesa el futur que espera al Partit Republicà. El que està clar és que és un futur que presenta una cruïlla de camins, un dels quals passa per Trump i l'altre se n'allunya. Sense

anar més lluny, el gener del 2021 aproximadament el 50% dels votants republicans enquestats per NBC es consideraven abans *trumpistes* que republicans. Una dada més: el 57% dels republicans creuen que Trump hauria de continuar sent una **figura política rellevant**. Això vol dir que un 43% no ho tenen gaire o gens clar, entre els quals alguns dels líders del partit al Congrés o, paradoxalment, el grup d'extrema dreta Proud Boys, que van liderar l'assalt al Capitoli i han estat uns incondicionals de Trump, però ara el consideren "feble" i "un fracàs absolut".

Sigui com vulgui, ha començat un període complicat per als republicans. D'una banda, sembla que **Trump compta encara amb un suport sòlid, ampli i majoritari entre els votants republicans**. De l'altra, l'elit del partit ha començat a mostrar alguna esquerra en el suport incondicional que va donar a l'ex-president en els últims quatre anys i mig. Alhora, aquest possible distanciament entre el votant ras i els líders (l'*establishment*) republicans a Washington pot ser un combustible més per al discurs anti-sistema que ha fonamentat el moviment pro-Trump. El perill de fractura existeix quan encara hi ha moltes peces del trencaclosques per col·locar: quin paper públic tindrà Trump en els propers mesos? Com acabaran els casos que té oberts o se li poden obrir a la justícia ordinària? Tots aquests elements aniran definint la pugna que s'obre ara, una pugna pel poder i per la definició de l'espai conservador als Estats Units.

També et pot interessar:

[noticiadiariambautor]93/176[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/104[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/98[/noticiadiariambautor]